

כל הצלמים פרק שלישי עבודה זרה

מסורת הש"ס

הברי הוא אומר ויור על פני המים. השליכו לים שלם לא נחמין אלל לצד האותם שחטאו והורגים אותם כדאמר ר' כספיי גיפ וישק באסכרה שמה בבל השפילה ממלכות: מפלג. לקמן מפרש: וידר וישרק בנתל צדון וכל חיי' זבל. מירק קא מוטיב: וואס טאטאס וגו'. מואכות אמו טעון קא מוטיב אבל מואשרף לא מיוצחא היא דכל כמה דלא שחיק ליה מחובר בהדי ואינו נעשה זל: אללו ואלו. דמים החיונים ודמים הפוימים ששייחן נשפין על יסוד מוצח החיון והן יורדין מן היסוד לרפא: ומאערצין באמה. קילון זא שם שריה בערה: ומועלין בהם. גלא קאן מטייל קאמר דאין מטייל בדום קדשים כדאמרין בפרק הויאז' ליה אלל אסור ליהנות מהן אלל בדמים: לגגנים. לזבל גנותיהן:

מקומוֹת מקומוֹת ישׁ צוֹ. וישׁ מגדל.
וְיֵשׁ שְׁאִינוֹ מִגְדָּל: מִפְּלִיא לַיִּינוֹעָא.
לַיִּלְנוֹת מוֹפְלָא דְכַתְּנִי רַב יוֹסֵף:
וְכֹכֵב נִשֵּׂא הַנְּחוּשָׁם. כִּי (א) צִימֵם
הַכֹּהֵנָה בָּתָּה יִשְׂרָאֵל מִקֻּדְשָׁא
עֲבוּדָת כּוֹכְבִּים הוּא וְכַתְּנִי וְכַתָּה:
וְאִין אָדָם אוֹסֵר. אוֹתָן שֶׁהִקְטִירוּ
לוֹ לֹא הָיוּ יוֹכֵלִין לְאִסְרוֹ שְׁאִין בְּהֵן
כַּח לְהַקְטִירוֹתָם לַעֲבוּדָת כּוֹכְבִּים:
דְּכַתְּנִי נִמִּי לֹא לִרְיִךְ. דְּמוֹת
לְהִינוֹת מִמֶּנּוּ: עֲמֵד וּבִישְׁתֹּא. לְפִרְסוּמִי
מִיֵּלְתֵּי: דְּרֹוּיִ. שֶׁרָא זֹורֵה לְרוֹחַ [מגג]:
דְּכַמְפֵּרֵס. תָּמִיד מוֹזְרִין וְרוֹחַ
תִּשְׁאֵם וְרוֹחַא תַּגְלִטְלִינוֹן אֲלֵמָא וְיִשְׁאֵם
לְשׁוֹן זִירֵי וְטַגְטוֹל: אֲמֵר לוֹ הִרִי
הוּא אוֹמֵר. דְּכַדְרֵי הַיָּמִים וְיִאֲמֵר
דְּדוֹד יִשְׁרָפֵי וּמִדְּלָא כִּבֵּז בְּחָד קִרָּא
יִשְׁרָפֵי וְיִשְׁאֵם שׁ״מ לֹאָ תִרְוִיֵּהוּ
דְּנִקְאֲמֵרְתָּ שֶׁשְׁרָפֵי אוֹחִיִּי זֹורֵה לְרוֹחַ:
אֲלֵא וְיִשְׁאֵם מִמֶּשׁ. טַגְלֵם עֲמוּ וְהִנֵּה
מֵהֶם וּמִתַּחְלָה אֲמֵר לַעֲבִדְיוֹ לְשִׁרְפֵי
דְּכַמְפֵּרֵשׁ אוֹזִיל. מוֹיִשְׁרָפֵי לֹא מִנִּי
לְאֻלּוֹפִצִּינִיהוּ לְרַבְּנָן דְּכָל זְמַן שְׁאִין
נִדְוָקִין ע״י כְּתִישָׁה אִינוּ נַעֲשֶׂה זֵבֶל:
קַשְׁו קִרְאִי אֲהֲדִי. יִשְׁרָפֵי מִשְׁמַע
אֲסוֹר צִרְהֵי וְיִשְׁאֵם מִשְׁמַע הִנֵּה
מֵהֶם: קוֹדֵם שְׂבָא אִינִי. וְיִצְטִילָה אֲמֵר
דְּדוֹד לְשִׁרְפֵי (א) זֵבֶל אִינִי וְיִצְטִילָה.
וְהֵדֵר וְיִשְׁאֵם דּוֹד. אִינִי הִגֵּיתִי עוֹבֵד
כּוֹכְבִּים הִיֵּה: עֲטֵרָה מִלְכָּם. צִבְנִי
עֲעוּמֹן קִאִי וְעֲבוּדָת כּוֹכְבִּים שְׁלֵהֶם
מִלְכָּם שְׁמָה עַל שֵׁם מִלְכוּת דְּכַתְּנִי
וְאִין (ב) לְמוֹלֵךְ שְׁקוֹן צִי עֲמוּן וְהִיא
עֲטֵרָת מִלְכָּם עֲבוּדָת כּוֹכְבִּים קִאֲמֵר:
הִינִי מִנִּי מִנָּה לֵה. וְהֵלֵךְ כְּדָם שְׁמִים
מִנָּה הוּא וּמֵאֵל הִיא כְּבִידָה וְקִרָּא
תְּכַתִּיב וְתֵהִי עַל רֵאשׁ דּוֹד: אֲרִיִּי.
הִיא וְתֵהִי עַל רֵאשׁ דּוֹד לֹאָ דְּמִנָּה לֵה
אֲלֵא הִכִּי קִאֲמֵר תִּשְׁבֹּה (א) וְרֹאחֵיהּ דְּדוֹד
שֶׁעֲשׂוּי לְמַעַד רֵאשׁ וְלוֹמְתוֹהּ דְּלִקְנָמָה
אֲשׁוֹן וְאֵלֶּם. דֵּר אֲוִמֶה הֶאֱכֹן לְהַבְרִיָּה

מוסף רע"י

משם ראה. צמחיה
(סוכה כח.)
לבודקן
כסרות. כללות
(יומא טו.)
אלו ואלו.
שירי דם חטאות הפנימיות
הנשפכים על יסוד מערבי
של מזבח החיטון ושירי דם
חטאות החיצונות הנשפכים
על יסוד דרומי, יולאין מן

היסוד לרפיה דרך שמי נקבים
(□□). לנחל קדרון. כמו (ד)
אסור להנות מהן בלא דמים
עטרת מלכס, והוא שם שקוף
שרביט של זהב צמוד חללה מ
למלכות הולמתו ומי שאינו רח
כפות הרג

אם למישהו לזבל. והאזי ללא
כסופות שהמים בודקין
ס (יומא סו:) (ד) זיצה וקיטר
בהדרוקן: הסירה מגזירה.

אשר עשיתם את העגל לקחתי ואשרוף
 אותו באש ואכות אותו טחון היטב עד אשר
 דק לעפר ואשליך את עפרו אל הנחל היורד
 מן ההר אמר⁶ לו מִשֵּׁם רֹאיהּ הִרִי הוּא
 ואומר יוֹזֵר עַל פְּנֵי הַמַּיִם וַיִּשֶׁק אֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל לֹא נִתְכוּיִן אֵלָּא לְבוֹדֶקֶן כְּסוּטוֹת אִמֶּר
 לָהֶם רִבִּי יוֹסִי וְהֵלֵא כְּבֵר נֹאמֶר⁷ וגם (את)
 מַמְעָכָה⁸ (אמו) הַסִּירָה מִגְבִּירָה אֲשֶׁר עָשְׂתָה
 (מִפְּלָצָתָה) וגו' וַיִּדֹּק וַיִּשְׂרֹף בְּנַחַל קִדְרוֹן
 אמר לו מִשֵּׁם רֹאיהּ נַחַל קִדְרוֹן אֵינוֹ מִגְדֵּל
 צִמְחִין וְלֹא "וְהִתְנִיֵּא" אֵלָּא וְאֵלּוֹ מִתְעַרְבִין
 בָּאֲמָה וַיּוֹצִיֵן לְנַחַל קִדְרוֹן וּנְמַכְרִין לִגְנֻזִין
 לְזֹבֵל וּמוֹעֵלִין בְּהֵן מְקוֹמוֹת מְקוֹמוֹת יֵשׁ בּוֹ יֵשׁ
 מִמְּקוֹם מִגְדֵּל צִמְחִין וַיֵּשׁ מְקוֹם שְׁאִין מִגְדֵּל
 מִצִּמְחִין מֵאֵי מִפְּלָצָתָה אִמֶּר רַב יְהוּדָה דְּהוּה
 מִפְּלִיא לִיצְנוּתָא כְּדִתְנִי רַב יוֹסֵף כְּמִין זְכוּרוֹת
 עָשְׂתָה לָּהּ וְהִיתָה נִבְעֵלָת לּוֹ בְּכָל יוֹם אִמֶּר
 לָהֶן רִבִּי יוֹסִי וְהֵלֵא כְּבֵר נֹאמֶר⁹ וְכַתְּבָה נַחֲשׁ
 נִחְשָׁת אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה אִמְרוֹ לוֹ מִשֵּׁם רֹאיהּ
 הִרִי הוּא אֹמֵר וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה עָשָׂה לָךְ
 שְׂרָף¹⁰ לָךְ מִשְׁלַךְ¹¹ וַאֲיֵן אִדָּם אוֹסֵר דְּבֵר שְׁאִינוּ
 שְׁלֹו וְהָתֵם בְּדִין הוּא דְּכַתּוּבִי לֹא הוּה צִרִיד
 אֵלָּא כִּיּוֹן דְּחֹזֵא דְקָא טַעוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִרְיָה עֲמִד
 וּכְיִתְתּוּ אִמֶּר לָהֶם וְהֵלֵא כְּבֵר נֹאמֶר¹² וַיַּעֲזֹבוּ
 שֵׁם אֶת עֲצִבְהֵם וַיִּשְׁאֵם דּוֹד וְאִנְשֵׁיו וּמֵאֵי
 מִשְׁמַע דְּהֵאֵי וַיִּשְׁאֵם דּוֹד לִישָׁנָא¹³ אֲדוּרִי
 הוּא כְּדַמְתְּרַגְמֵן רַב יוֹסֵף¹⁴ תּוֹרֵם רוּחַ תִּשְׁאֵם
 כְּדַמְתְּרַגְמִינִן¹⁵ תּוֹרֵינִן רוּחַ תִּסְלַמְלִינִן אִמְרוּ לוֹ
 מִשֵּׁם רֹאיהּ הִרִי הוּא אֹמֵר¹⁶ וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ
 מִדְּלָא כְּתִיב וַיִּשְׂרֹפֵם וַיִּשְׁאֵם ש"מ וַיִּשְׁאֵם
 הוּא מִמִּשְׁכַּן מִכָּל מְקוֹם קִשּׁוֹ קִרְאִי אֲהַרְדִּי כְּדִרְבִּי
 הוּנָא דְרַב הוּנָא רַמִּי כְּתִיב¹⁷ וַיֹּאמֶר דּוֹד
 וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וְכַתִּיב וַיִּשְׁאֵם לֹא קִשְׁיָא כֹּאֵן
 קוֹדֵם שְׂבָא אִתִּי הִגִּיתִי כֹּאֵן לְאַחֵר שְׂבָא
 אִתִּי הִגִּיתִי דְּכַתִּיב¹⁸ וַיִּקַּח אֶת עֲמֶרְת מִלִּכְּסֵם

נחל קדרון אינו מגדל צמחים. משמע אבל בשאר מקומות שחיקת כלי מתכות מגדל צמחים וקשה לדפוק כסוי הדם (חולין דף פח: ושם ד"ה שחיקה) קאמר אין מכסין בשחיקת כלי מתכות לפי שאינו מגדל צמחים וי"ל דלחודיה ודאי אינו מנמיח אבל כשהוא מוצל בקרקע המגדל צמחים הוא גורם ומסייע להנמיח אי נמי כשנשרף כמו עגל מגדל צמחים והתם איירי בלא עשיפה: **מקומות** יש בו. היה יכול לתקן שהגננים היו ממקום אחר: **מפליא** רצינות. פ"ה לינות מופלא וצ"ל סוף פרשת מולדות^א יתכן מה את מפליא צ"ל לומר למה אמה מלעג עלי וכן פ"י בערוך (ערך פלג): **והלא כבר נאמר** וכתת וכו'. ומסתמא לא השליכו לים המלח לדיון שכל לקסר המעשה אם השליכו לים היה לו לומר כמו שמפרש והולך ביעור⁽¹⁾ הנחל קדרון ואע"ג שאינו מפרש וורה לרוח זה א"ל כי אחר שהיה נשחק ממילא היה⁽²⁾ מורק וא"ל לרצון בסמוך דמייתי מושרפו בלש מאי קושיא היא לרצי יוסי מיון שלא הזכיר להשליכו לים וי"ל דהתם לא בל לקסר במעשה ביעור עבודה: כוננים אלא כל לומר שעצו עבדים: **כאן** קודם שבא איתי הנית.

אמר לו משה ראה
ה' אל משה עשה לך
אדם אוסר דבר שאינו
בכתותי לא הוה צריך
עני ישראל בתריה עמד
א כבר נאמר ויעזבו
ם דוד ואנשיו ומאי
דוד לישנא דזוריי
תזרם ורוח תשאם
תטלטלינן אמרו לו
אומר וישרפו באש
וישאם ש"מ וישאם
קראי אהרדי כדרב
כתיב ויאמר דוד
ישאם לא קשיא כאן
תי כאן לאחר שבא
קח את עטרת מלכם
ככר זהב ומי שרי
מיטלה משקלה ככר
לנוח על ראש דוד רבי
ית דרא לה רבי אלעזר
היתה לי כי פקודי
זאת היתה לי לעדות
פילין והולמתו והא
בראש שראוי להניח בו
נזר ואת העדות נזר זו
שכל הראוי למלכות
הגית מתנשא לאמר
וולא הולמתו ויעש לו
הו תנא כולם נטולי

עין משפט
נר מצוה

ב א מ" פ" מהלכות
מעילה הלכה יא:
ב ב מ" פ" מהלכות
עבודת כוכבים הל' א
ו"פ" מהלכות שמיטה
הלכה כא[טוש"ע י"ד
סימן ד סעיף ג [וסעי' ד
וסימן ה סעיף ג]:
בב ג טוש"ע א"ח סימן
לא סעיף ב:

יה אור השלם

1. וַיִּשָּׂא אֶת הַעֵגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׂרֹף בְּאֵשׁ וַיִּזְרֹק עָלָיו אֶת הַיֵּיטָב וַיִּשָּׂא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂרֹף אֹתָם כִּי שָׂמוּ לֵב כֹּחַ אֶת מַעֲבָדָם אֲכָא וְהָיָה גִּבְרִית וַיִּשְׂרֹף אֶת מַעֲבָדָם אֲשֶׁר עָשָׂה לְאִשְׁרָה מַפְלֶצֶת וַיִּבְרַת אֲכָא אֶת מַפְלֶצֶת וַיִּזְק וַיִּשְׂרֹף בְּנֵחַל קִדְרוֹן:

דברי הימים ב טו ז
וְגַם אֶת מַעֲבָדָם אֲמֹר וַיִּסְרְמוּ וַיִּגְבְּרִית אֲשֶׁר עָשָׂה לְאִשְׁרָה מַפְלֶצֶת וַיִּבְרַת אֲכָא אֶת מַפְלֶצֶת וַיִּשְׂרֹף בְּנֵחַל קִדְרוֹן:

מלכים א טו יג
3. הוא הסיר את הקבוצות
ושבר את המצבת וקרת
את האשורה ובכת נחש
הנחשת אשר עשם
משה כי עד הימים
ההמה היו בני ישראל
מקטרים לו ויקרא לו
נחשתן; מלכים ב יח ד
4. ויאמר יי אל משה
עשה לו שרף ושים אתו
על נס ויהי כל הנשחר
וראה אתו וחי;

במדבר כא
5. ויעזבושם את עצביהם
וישאם דוד ואנשיו:
שמואל ב ה כא
6. תזרם רוחה תשאם
וסערה תפיץ אותם
ואתה תגיל בך בקדוש
ישראל תתהלל:

7. וַיַּעֲזְבוּ שָׁם אֶת
אֱלֹהֵיהֶם וַיֹּאמֶר דָּוִיד
וַיִּשְׂרְפוּ בָאֵשׁ:

דברי הימים א יד יב
8. וַיִּקַּח אֶת עֶטְרָת
מִלְכָּם מִעַל רֹאשׁוֹ
וּמִשְׁקְלָהּ כֶּכֶר זָהָב וְאֶבֶן
יָקָרָה וַתְּהִי עַל רֹאשׁ דָּוִד
וְשָׁלַל הָעִיר הַזֹּאת
הָרַבָּה מְאֹד:

שמואל ב יב ל
9. זאת היתה לי כי
פקדיו נצרת;

תהלים קיט נו
10. וְיִצְיֵאוּ אֶת בֶּן
הַמֶּלֶךְ וַיְתֵנוּ עָלָיו אֶת
הַבֹּרֶךְ וְאֶת הָעֵדוּת
וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ וַיִּשְׁמְחוּהוּ
יְהוּדָע וּבְנֵי וְיֹאמְרוּ יְחִי
הַמֶּלֶךְ:

דברי הימים ב כג יא
11. וְאֶדְנִיָּה בֶן חַגִּית
מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר אֲנִי
אֶמְלֹךְ וַיַּעַשׂ לוֹ רֶכֶב
וּפָרָשִׁים וַחֲמֻשִּׁים אִישׁ
רָצִים לִפְנָיו:

מלכים א א ה

רבינו חננאל

וניחוש דלמא נהנין באפרו
אמרו לו הא כתי' ויור על
פני המים וישק את בני
ישראל לא נתכוין משה
אלא להשקותן כטוטות.
והא כתיב ויכרות אסא את
מפלצתה וישרוף בנחל
קדרון והלא הוה שם
לזבל. אמרו לו נחל קדרון

נשואה לא יצאו. כמין זכרות
שה כי עד הימים ההם היו
לך שרף עשה לך משלך
לא כיון דחזא חזקיה דטעו
אנשי הנה שחקום ופזרום
נשיאה ממש מדכתיב קרא
אתי הגתי וביטלה נשאה

הוא איסורי הנאה היא אמר
חזק מקום יש בראש שראוי
נשא להולמו ולא הולמתו.